

22 Konferencja Międzyparlamentarna ds. Wspólnej Polityki Zagranicznej i Bezpieczeństwa oraz Wspólnej Polityki Bezpieczeństwa i Obrony (KM WPZiB/WPBiO)

Sztokholm, 2-3 marca 2023

Wspólne oświadczenie współprzewodniczących

W ramach parlamentarnego wymiaru szwedzkiej prezydencji Rady UE w dniach 2-3 marca 2023 r. odbyła się 22 Konferencja Międzyparlamentarna ds. WPZiB/WPBiO. Uczestniczyli w niej parlamentarzyści z państw członkowskich UE, Parlamentu Europejskiego, obserwatorzy z krajów kandydujących i potencjalnych krajów kandydujących do UE oraz europejskich krajów NATO wraz z wybitnymi gośćmi. Poniższe oświadczenia są niewiążącymi wnioskami z dyskusji nad poszczególnymi zagadnieniami tematycznymi.

My współprzewodniczący 22 Konferencji Międzyparlamentarnej ds. WPZiB/WPBiO:

1. Z zadowoleniem przyjmujemy determinację i zaangażowanie Unii Europejskiej i jej państw członkowskich we wzmacnianie wielostronnego porządku opartego na zasadach oraz w obronę zasad demokratycznych na całym świecie. Zauważamy, że rosyjska wojna napastnicza nadal powoduje bezprecedensowe zmiany geopolityczne w Europie. Podkreślamy, że zaangażowanie poprzez multilateralizm jest jedyną realną metodą sprostania ogromnym wyzwaniom globalnym, takim jak zmiany klimatyczne i kryzys energetyczny, obok ograniczania wpływu podmiotów autorytarnych.

2. Ponownie podkreślamy kluczową rolę, jaką parlamenty odgrywają w kontroli i nadzorze działań zewnętrznych UE, wzywamy do większego zaangażowania Parlamentów Narodowych i Parlamentu Europejskiego w dyskusje na temat miękkiej i twardej siły UE. Zwracamy uwagę na potrzebę silniejszej i skuteczniejszej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa UE, w tym poprzez stosowanie skuteczniejszych procedur decyzyjnych.

Rosyjska wojna napastnicza przeciwko Ukrainie

3. Nadal potępiamy w najostrzejszych słowach rosyjską inwazję na Ukrainę i wzywamy do natychmiastowego i bezwarunkowego wycofania sił rosyjskich z całego terytorium Ukrainy, w tym z Krymu. Podkreślamy determinację UE w zapewnieniu Ukrainie potrzebnego jej sprzętu wojskowego i szkoleń, w tym bezprecedensowe wykorzystanie Europejskiego Instrumentu na rzecz Pokoju oraz dwustronne działania państw członkowskich, w celu obrony jej obywateli i odzyskania skutecznej kontroli nad całym terytorium w granicach uznanych przez społeczność międzynarodową.

4. Podkreślamy konieczność przygotowania i zastosowania kolejnych sankcji do czasu wycofania się Rosji z całego terytorium Ukrainy. Wzywamy do wyeliminowania wszelkich przypadków uchylania się od sankcji i przekazywania środków pieniężnych przez kraje trzecie. Z zadowoleniem przyjmujemy decyzję Rady o nałożeniu środków ograniczających w odpowiedzi na zaangażowanie Republiki Białorusi i Islamskiej Republiki Iranu w dostarczanie Federacji Rosyjskiej dronów-kamikadze w celu wykorzystania ich przeciwko Ukrainie, w szczególności przeciwko ludności cywilnej.

5. Zachęcamy UE wraz z partnerami do zintensyfikowania działań na rzecz wykorzystania zamrożonych i unieruchomionych aktywów Rosji w celu wsparcia odbudowy Ukrainy oraz dla celów reparacji, zgodnie z prawem UE i prawem międzynarodowym.

6. Podzielamy zdecydowane zobowiązanie do odpowiedzialności wyrażone przez Radę Europejską i z zadowoleniem przyjmujemy wysiłki UE i społeczności międzynarodowej w tym zakresie, w tym ustanowienie odpowiedniego mechanizmu ścigania zbrodni agresji, która budzi

niepokój całej społeczności międzynarodowej.

7. Z zadowoleniem przyjmujemy decyzję o przyznaniu Ukrainie statusu kraju kandydującego. Przypominamy, że rozszerzenie jest jedną z najbardziej skutecznych strategii UE i geostrategiczną inwestycją w długoterminowy pokój, stabilność i bezpieczeństwo na kontynencie. Przypominamy, że proces akcesyjny powinien ponownie skupić się na zasadach demokracji, prawach podstawowych i praworządności, a także łączyć się z prawdziwym pojednaniem i gruntownym dostosowaniem polityki, w tym do WPZiB.

8. Potwierdzamy, że przyszłość mieszkańców krajów Bałkanów Zachodnich, a także Ukrainy, Mołdawii i Gruzji leży w UE. Podkreślamy potrzebę znacznego zwiększenia odporności na zagrożenia hybrydowe, szkodliwe wpływy, dezinformację i zagraniczną ingerencję w procesy demokratyczne na Bałkanach Zachodnich. Apelujemy o wzmożenie wysiłków na rzecz promowania roli i korzyści płynących z rozszerzenia i ścisłego partnerstwa między UE a Bałkanami Zachodnimi.

9. Podkreślamy potrzebę dalszego wzmocnienia współpracy transatlantyckiej UE-USA w kontekście napastniczej wojny Rosji przeciwko Ukrainie za pomocą ambitnej agendy transatlantyckiej, opartej na zasadzie partnerstwa równych sobie w przywództwie i odpowiedzialności, przy jednoczesnym poszanowaniu autonomii i specyfiki, interesów i aspiracji drugiej strony. Zalecamy, aby spotkania na szczycie między UE a Stanami Zjednoczonymi odbywały się regularnie, co najmniej raz w roku, w celu nadania stałego impulsu współpracy transatlantyckiej na wysokim szczeblu. Z zadowoleniem przyjmujemy nawiązanie nowego dialogu UE-USA na temat bezpieczeństwa i obrony jako ważny krok w kierunku bliższej współpracy transatlantyckiej.

10. Podkreślamy potrzebę zintensyfikowania dialogu ze Zjednoczonym Królestwem na temat możliwych kierunków przyszłej współpracy i koordynacji w zakresie polityki zagranicznej, bezpieczeństwa i obrony, zgodnie z postanowieniami deklaracji politycznej i w ramach partnerstwa UE-NATO, Organizacji Narodów Zjednoczonych, Europejskiej Wspólnoty Politycznej i innych forów międzynarodowych. Wzywamy do ściślejszej współpracy między UE a Wielką Brytanią, ponieważ stoimy przed wspólnymi wyzwaniem w kwestiach zagranicznych i bezpieczeństwa. Z zadowoleniem przyjmujemy dobrą współpracę UE i Wielkiej Brytanii w zakresie wsparcia udzielanego Ukrainie, a zwłaszcza udział Wielkiej Brytanii w projekcie mobilności wojskowej.

11. Potępiamy ingerencję Rosji w Afryce, w szczególności poprzez zwiększoną obecność tzw. Grupy Wagnera na tym kontynencie. Wzywamy do partnerstwa afrykańsko-europejskiego w celu wspierania solidarności, bezpieczeństwa, pokoju i trwałego dobrobytu, a także do szybkiego działania UE w celu przeciwdziałania rosnącej obecności Rosji za pośrednictwem grupy Wagnera.

12. Podkreślamy znaczenie zacieśnienia stosunków z Ameryką Łacińską i Karaibami (LAC) poprzez aktualizację strategii UE-LAC, w szczególności w kontekście rosnącego i nieproporcjonalnego w stosunku do UE wpływu Chińskiej Republiki Ludowej i Rosji w regionie oraz zwiększonego zagrożenia dla europejskich łańcuchów dostaw w związku z rosyjską wojną napastniczą przeciwko Ukrainie.

13. Podkreślamy geopolityczne znaczenie strategii „Global Gateway” (Globalne Wrota), która może zmienić charakter partnerstwa UE na świecie. Uznajemy, że istnieje pilna potrzeba stworzenia integracyjnego modelu współpracy w zakresie łączności, opartego na wartościach demokratycznych, oferowanego krajom partnerskim, posiadającego potencjał skutecznego rozwiązywania wspólnych wyzwań i tworzenia powiązań zamiast zależności. Wzywamy do wdrożenia Global Gateway w ramach podejścia Team Europe, ponieważ inwestycje Global

Gateway mogą osiągnąć skalę i wywrzeć widoczny wpływ w terenie jedynie przy zbiorowym wsparciu mobilizującym wszystkie instytucje UE, państwa członkowskie, ich instytucje finansujące rozwój, Europejski Bank Inwestycyjny, Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju oraz europejski sektor prywatny.

Strategiczny kompas UE na rzecz bezpieczeństwa i obrony – wyzwania i możliwości

14. Z zadowoleniem przyjmujemy nowe inicjatywy UE mające na celu zwiększenie europejskiego bezpieczeństwa i obrony, a także zdolności państw członkowskich UE, zwłaszcza w następstwie deklaracji wersalskiej i przyjęcia kompasu strategicznego. Przypominamy, że kompas strategiczny przyjęty przez Radę w marcu 2022 r. daje UE i jej państwom członkowskim strategiczne wytyczne i narzędzia do poprawy ich zdolności obronnych, aby stać się skutecznym gwarantem bezpieczeństwa w coraz bardziej wrogim środowisku globalnym i regionalnym oraz bardziej asertywnym globalnym podmiotem działającym na rzecz pokoju i bezpieczeństwa. Wzywamy do zrównoważonego wdrożenia kompasu strategicznego, zgodnie z uzgodnionymi harmonogramami i zobowiązaniami w ramach jego czterech kluczowych filarów:

- a. Działanie: zwiększenie liczby ekspertów ds. misji WPBiO, intensyfikacja mobilności wojskowej, wzmocnienie misji i operacji WPBiO oraz szersze wykorzystanie Europejskiego Instrumentu na rzecz Pokoju, jak również poprzez ustanowienie zdolności do szybkiego rozmieszczania;
- b. Zabezpieczenie: usprawnienie analizy wywiadowczej, opracowanie hybrydowego zestawu narzędzi i zespołów reagowania, opracowanie zestawu narzędzi cybernetycznych i ustanowienie polityki obrony cybernetycznej, opracowanie zestawu narzędzi do manipulacji i ingerencji w informacje zagraniczne, opracowanie strategii kosmicznej na rzecz bezpieczeństwa i obrony oraz wzmocnienie UE jako podmiotu działającego na rzecz bezpieczeństwa morskiego;
- c. Inwestowanie: znaczne zwiększenie wydatków na obronę i wzmocnienie europejskiej bazy technologiczno-przemysłowej w dziedzinie obronności, inwestowanie w strategiczne czynniki i zdolności nowej generacji, pobudzanie innowacji technologicznych w dziedzinie obronności oraz zmniejszanie zależności technologicznych i przemysłowych;
- d. Partnerstwo: wzmocnienie współpracy z partnerami strategicznymi, w szczególności z NATO i ONZ, oraz rozwijanie dwustronnych dialogów dotyczących bezpieczeństwa i obrony z partnerami o podobnych poglądach.

15. Z zadowoleniem przyjmujemy trzecią Wspólną deklarację w sprawie współpracy UE-NATO i wzywamy UE oraz te państwa członkowskie, które są również sojusznikami NATO, do zapewnienia spójnej realizacji celów i priorytetów podkreślonych w kompasie strategicznym, Koncepcji strategicznej NATO i trzeciej Wspólnej deklaracji. Podkreślamy, że te strategiczne dokumenty przyjęte przez UE i NATO wymagają dalszych intensywnych konsultacji i współpracy w celu zwiększenia bezpieczeństwa obywateli UE oraz promowania pokoju i stabilności w obszarze euroatlantyckim i poza nim.

Arktyka

16. Wyrażamy ubolewanie z powodu stagnacji w pilnie potrzebnej współpracy panarktycznej w związku z działaniami ze strony Rosji. Wzywamy społeczność międzynarodową do złagodzenia negatywnego wpływu skutków rosyjskiej wojny napastniczej przeciwko Ukrainie na Arktykę, gdzie zachowanie pokoju, dobrobytu i stabilności powinno pozostać priorytetem. Wyrażamy zaniepokojenie rosyjską działalnością wojskową w Arktyce, potwierdzamy strategiczne znaczenie tego regionu oraz wzywamy do większego zaangażowania UE w tym

regionie.

17. Uznajemy kluczowe strategiczne znaczenie Arktyki dla UE z punktu widzenia zmiany klimatu, polityki przemysłowej i gospodarczej, swobodnej żeglugi, a także wpływu geostrategicznego, zwłaszcza w świetle rosnących interesów i działań Rosji i Chin w tym regionie.